

LIETUVOS DARBO RINKOS MOKYMO TARNYBA PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS
IR DARBO MINISTERIJOS

PATVIRTINTA

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos direktoriaus
2006 m. gruodžio 6 d.
įsakymu Nr. V(6) - 379

GATERININKO MOKYMO PROGRAMA

SAW FRAMER MACHINIST TRAINING PROGRAM

Programos valstybinis kodas: 262054303

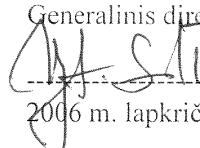
Suteikiama kvalifikacija: gaterininkas

Mokymosi trukmė: 21 sav. (840 val.)

Bazinis išsilavinimas: pagrindinis

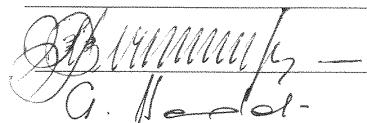
PROGRAMA SUDERINTA

Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmai
Generalinis direktorius

Vytautas Šileikis
2006 m. lapkričio 6 d. 2006 m. gruodžio 04

Darbo rinkos profesinio mokymo programų ekspertų išvados: *Gaterininko mokymo
programo atitinkus slėgio užduo reikalavimus. Paužti gateri-
nių plėsi dabartiniu uždu laikai reikali uži med. apd. praeivai.
Gaterininko mokymo programo pilnai atitinka mokymo
reikalavimus.*

Medienos apdirbimo profesinės grupės mokymo programų ekspertai

2006 m. lapkričio 29 d.

TURINYS

1. Programos bendrasis apibūdinimas.....	3 psl.
2. Profesijos veiklos sritys, kompetencijos, mokymo tikslai.....	4 psl.
3. Mokymo planas.....	7 psl.
4. Mokymui reikalingos sąlygos.....	8 psl.
5. Atskirų dalykų mokymo programos	
5.1. Išvadas	9 psl
5.2. Medžiagų pažinimas.....	10 psl.
5.3. Brėžinių skaitymas.....	12 psl.
5.4. Įrengimai ir technologija.....	13 psl.
5.5. Profesiniai skaičiavimai.....	18 psl.
5.6. Darbuotojų sauga ir sveikata	19 psl.
5.7. Ekonominių ir darbo teisés žinių pagrindai.....	22 psl.
5.8. Praktinio mokymo programa.....	24 psl.
6. Baigiamasis vertinimas.....	27 psl.

GATERININKO MOKYMO PROGRAMA
PROGRAMOS BENDRASIS APIBŪDINIMAS

Ši profesinę kvalifikaciją suteikianti gaterininko mokymo programa yra parengta papildžius iki šiol taikytą gaterininko mokymo programą. Atsižvelgta į darbdavių pageidavimus ir darbo rinkos pokyčius. Šiuolaikinis gaterininkas turi būti suinteresuotas mokyties ir tobulėti per visą savo gamybinės veiklos tarpsnį. To reikalauja spartūs pokyčiai medienos apdirbimo technologijoje ir darbo rinkoje. Todėl vietoje anksčiau buvusios gaterininko 480 valandų mokymo programos gaterininko specialybėi įsisavinti skiriama 840 valandų.

Programa apibréžia darbininko, dirbančio lentpjūvėje prie pagrindinių rastų pjaustymo įrengimų: gaterių, juostinių ir diskinių staklių, reikalingas kompetencijas. Jas įsisavinus ir atlikus praktines užduotis, suteikiama gaterininko kvalifikacija.

Programa apima visą pjautinės medienos gamybos ciklą ir nagrinėja:

- medienos paruošimą pjaustymui;
- pjautinės medienos gamybą gateriais, juostinėmis, diskinėmis ir aggregatinėmis staklėmis, šių įrengimų konstrukcijas bei techninį aptarnavimą;
- pjautinės medienos rūšiavimą bei sandėliavimą.

Šios mokymo programos pagrindinis tikslas - parengti gaterininką, sugebantį valdyti pagrindinius rastų pjaustymo įrengimus.

Mokymo programa parengta asmenims, išgijusiems pagrindinį bendrajį išsilavinimą ir sulaukusiems 18 metų. Didžiąją mokymo turinio dalį (80 procentų) sudaro praktinis mokymas.

Praktinis mokymas vykdomas pramonės įmonėse. Organizuojant ši mokymą, jo priežiūra pavedama profesijos moktojui. Mokinį praktiniam mokymui vadovauja patyrę instruktoriai įmonėse.

Išklausę visą teorinio mokymo kursą, atlikę praktinio mokymo programoje numatytas užduotis, asmenys laiko kvalifikacijos egzaminą. Asmenims išlaikiusiems kvalifikacijos egzaminą, išduodamas valstybės pripažintas antro lygio kvalifikacijos pažymėjimas (lygmuo 2100), liudijantis apie gaterininko kvalifikacijos įsigijimą.

Mokymo programą parengė Kauno Petrašiūnų darbo rinkos mokymo centro profesijos mokytojas, inžinierius Eugenijus Algirdas Ramonaitis

(parašas)

**PROFESIJOS VEIKLOS SRITYS, KOMPETENCIJOS,
MOKYMO TIKSLAI**

1. VEIKLOS SRITIS - MEDIENOS PARUOŠIMAS PJAUSTYMUI		
Kompetencijos, reikalingos veiklai atlikti	Mokymo tikslai	Dalykai
1.1. Apibūdinti medienos apdirbimo įmones ir jose vykdomus darbus.	1.1.1. Apibūdinti medienos apdirbimo įmonių paskirtį ir žinoti apie jose gaminamą produkciją.	Įvadas.
	1.1.2. Apibūdinti gaterininko profesijos ypatumus ir skirtumus lyginant su staklininko profesija.	
1.2. Atpažinti medžių rūšis ir veisles bei jų kokybę.	1.2.1. Apibūdinti medžių sandarą bei ydas.	Medžiagų pažinimas.
	1.2.2. Apibūdinti rastų klasifikavimą, jų formos ypatumus ir savybes.	
	1.2.3. Mokėti nustatyti apvalios miško medžiagos kokybę.	
1.3. Apibūdinti įrengimus ir technologinius procesus rastų paruošimo sandėlyje.	1.3.1. Žinoti rastų paruošimo pjaustymui operacijas.	Įrengimai ir technologija. Praktinis mokymas.
	1.3.2. Žinoti rastų sandėlio įrengimus ir jų eksploatacijos reikalavimus.	
	1.3.3. Apibūdinti darbų organizavimą rastų sandėlyje.	
1.4. Saugiai atlikti paruošiamuosius darbus rastų sandėlyje.	1.4.1. Žinoti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, atliekant pakrovimo-iškrovimo darbus ir rūšiuojant medieną.	Darbuotojų sauga ir sveikata.
2. VEIKLOS SRITIS – RASTŲ PJAUSTYMO ĮRENGIMŲ PARUOŠIMAS DARBUI		
Kompetencijos, reikalingos veiklai atlikti	Mokymo tikslai	Dalykai
2.1. Apibūdinti lentpjūvių įrengimus.	2.1.1. Žinoti gaterių konstrukcijas ir jų eksploatacijos ypatumus.	Įrengimai ir technologija. Praktinis mokymas.
	2.1.2. Žinoti juostinių rastų pjaustymo staklių konstrukcijas ir jų eksploatacijos ypatumus.	
	2.1.3. Žinoti diskinių rastų pjaustymo staklių konstrukcijas ir jų eksploatacijos ypatumus.	
2.2. Suprasti įrengimų brėžinius.	2.2.1. Išmanyti bendrus braižybos pagrindus, suprasti schemas.	Brėžinių skaitymas
	2.2.2 Pagal gaminio paskirtį parinkti medienos apdirbimo priemones.	
2.3. Apibūdinti rastų pjaustymo įrankius, mokėti juos paruošti darbui.	2.3.1. Žinoti ir mokėti paruošti ir sustatyti pjūklus į gaterio rėma.	Įrengimai ir technologija. Praktinis mokymas.
	2.3.2. Žinoti ir mokėti paruošti ir išstatyti pjūklą į juostines rastų pjaustymo stakles.	

	2.3.3. Žinoti ir mokėti paruošti ir įstatyti pjūklus į diskines rastų pjaustymo stakles.	
2.4. Apibūdinti lentpjūvių įrengimų techninį aptarnavimą, mokėti paruošti įrengimus darbui.	2.4.1. Žinoti rastų pjaustymo įrengimų elementų ir mazgų tikslumo nustatymą.	Darbuotojų sauga ir sveikata
	2.4.2. Mokėti paruošti rastų pjaustymo įrengimus darbui.	
	2.4.3. Žinoti darbuotojų saugos ir sveikatos, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos reikalavimus lentpjūvėse ir jų laikytis.	
	2.4.3. Suteikti pirmają medicinos pagalbą.	

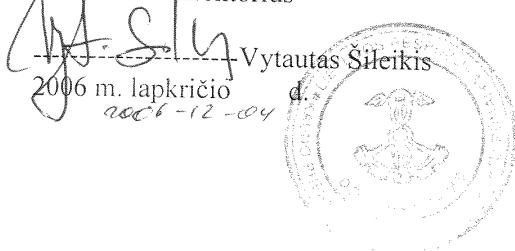
3. VEIKLOS SRITIS - RASTŲ PJAUSTYMAS

Kompetencijos, reikalingos veiklai atliki	Mokymo tikslai	Dalykai
3.1. Apibūdinti technologinius procesus lentpjūvės ceche.	3.1.1. Mokėti pjaustyti rastus gateriais naudojant įvairius technologinius procesus.	Įrengimai ir technologija. Praktinis mokymas.
	3.1.2. Mokėti pjaustyti rastus juostinėmis staklėmis taikant įvairius pjaustymo būdus.	
	3.1.3. Mokėti pjaustyti rastus diskinėmis rastų pjaustymo staklėmis.	
3.2. Skaityti darbo brėžinius.	3.2.1. Skaityti nesudėtingus darbo brėžinius.	Brėžinių skaitymas.
3.3. Apskaičiuoti pjautinės medienos išeigas.	3.3.1. Apskaičiuoti pjautinės medienos išeigas pjaustant rastus gateriais.	Profesiniai skaičiavimai.
	3.3.2. Apskaičiuoti pjautinės medienos išeigas pjaustant rastus juostinėmis staklėmis.	
	3.3.3. Apskaičiuoti pjautinės medienos išeigas pjaustant rastus diskinėmis staklėmis.	
3.4. Apibūdinti rastų pjaustymą su ydomis.	3.4.1. Žinoti rastų pjaustymo su ydomis taisykles.	Įrengimai ir technologija.
3.5. Apibūdinti pjautąją miško medžiagą.	3.5.1. Žinoti pjautinės medienos parametrus ir charakteristikas.	Medžiagų pažinimas.
3.6. Apibūdinti pjautinės medienos galų ir kraštų apipjaustymo procesus.	3.6.1. Mokėti apipjaustyti pjautinės medienos galus.	Įrengimai ir technologija. Praktinis mokymas.
	3.6.2. Mokėti apipjaustyti neapipjautos pjautinė medienos kraštus.	
3.7. Apibūdinti pjautinės medienos pjaustymo defektus.	3.7.1. Žinoti defektų atsiradimo priežastis pjautinėje medienoje.	Įrengimai ir technologija. Medžiagų pažinimas. Praktinis mokymas.
	3.7.2. Mokėti išvengti ir pašalinti atsirandančius defektus pjautinėje medienoje.	
3.8. Parinkti pagalbines medžiagas ir gaminius.	3.8.1. Apibūdinti pagalbines medžiagas naudojamas lentpjūvės technologiniame procese.	Medžiagų pažinimas.

3.9. Žinoti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus pjaustant rastus.	3.9.1. Laikytis gaterininko saugos ir sveikatos instrukcijos reikalavimų.	Darbuotojų sauga ir sveikata.
4. VEIKLOS SRITIS – PJAUTINĖS MEDIENOS RŪŠIAVIMAS IR SANDÉLIAVIMAS		
Kompetencijos, reikalingos veiklai atlikti	Mokymo tikslai	Dalykai
4.1. Atpažinti pjautinės miško medžiagos rūšis bei kokybę.	4.1.1. Žinoti pjautos miško medžiagos matmenis. 4.1.2. Žinoti pjautos miško medžiagos rūšis. 4.1.3. Mokėti nustatyti pjautos miško medžiagos kokybę.	Medžiagų pažinimas.
4.2. Apibūdinti pjautinės medienos rūšiavimo įrengimus.	4.2.1. Žinoti pjautinės medienos mechaninius rūšiavimo būdus ir įrengimus. 4.2.2. Žinoti pusiauautomatinius pjautinės medienos rūšiavimo būdus.	Įrengimai ir technologija. Praktinis mokymas.
4.3. Apibūdinti pjautinės medienos sandelius.	4.3.1. Žinoti pjautinės medienos sandelių paskirtį ir reikšmę. 4.3.2. Žinoti technologines operacijas, atliekamas pjautinės medienos sandeliuose.	Darbuotojų sauga ir sveikata.
4.4. Saugiai dirbtu pjautinės medienos sandeliuose.	4.4.1. Žinoti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus pjautinės medienos sandeliuose.	Darbuotojų sauga ir sveikata.
4.5. Išmanyti darbo teisės ir ekonomikos klausimus.	4.5.1. Žinoti darbo užmokesčio formas ir sistemas. 4.5.2. Žinoti neapmokestinamų pajamų dydžius. 4.5.3. Žinoti darbuotojo mokamas valstybinio socialinio draudimo įmokas. 4.5.4. Žinoti darbo sutarčių rūšis, jų sudarymus. 4.5.5. Žinoti darbo sutarties nutraukimo sąlygas.	Ekonominių ir darbo teisės žinių pagrindai.

SUDERINTA:

Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmai
Generalinis direktorius

Vytautas Šileikis
2006 m. lapkričio 4 d.

PATVIRTINTA

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos direktoriaus
2006 m. gruodžio 6 d.
įšakymu.Nr. V(6) - 379

GATERININKO MOKYMO PROGRAMA

MOKYMO PLANAS

Suteikiama profesinė kvalifikacija: gaterininkas
Bazinis išsilavinimas: pagrindinis
Mokymosi trukmė: 21 sav. (840 val.)

Eil. Nr.	Temos pavadinimas	Skiriama valandų				Atsiskaity- mo forma
		Iš viso	teorijai	Praktiniam mokymui	mokymo istaigoje	
	I. TEORINIS MOKYMAS	184	132	52	-	
1.	Ivadas	2	2	-	-	-
2.	Medžiagų pažinimas	24	18	6	-	KE
3.	Brėžinių skaitymas	20	12	8	-	Iskaita
4.	Irengimai ir technologija	90	68	22	-	KE
5.	Profesiniai skaičiavimai	20	6	14	-	Iskaita
6.	Darbuotojų sauga ir sveikata.	18	16	2	-	KE
7.	Ekonominių ir darbo teisės žinių pagrindai	10	10	-	-	-
	II. PRAKTINIS MOKYMAS	640	-	-	640	
1.	Praktinis mokymas įmonėje	640	-	-	640	KE
	III. KONSULTACIJOS IR BAIGIAMASIS VERTINIMAS	16	16	-	-	
		Iš viso	840	148	52	640

GATERININKO MOKYMO PROGRAMA

MOKYMUI REIKALINGOS SĄLYGOS 1. REIKALINGA MOKYMO ĮRANGA

1.1. Teorinio mokymo įranga:

Mokymo kabinetas ar klasė aprūpinta:

- 1.1.1. rašomaja lenta;
- 1.1.2. vaizdumo priemonėmis;
 - medžio rūšių pavyzdžiais,
 - darbo įrankių, prietaisų pavyzdžiais,
 - plakatais, skaidruolėmis, diafilmais, vaizdajuostėmis, brėžiniais skirtais gaterininko profesijai,
- 1.1.3. braižymo priemonėmis;
- 1.1.4. dalijamaja medžiaga (medienos medžiagos, medienos ydos, medienos sandaros schemas, gaterių juostinių ir diskinių staklių pjūklų konstrukcijų schemas, rastų pjaustymo staklių kinematinės ir hidraulinės schemas, medienos pjaustymo staklių katalogai, lentelės medienos tūrių nustatymui, užduotys savarankiškam darbui ir kt.);
- 1.1.5. specialybės, darbuotojų saugos ir sveikatos literatūra;
- 1.1.6. projekcine aparatūra (grafoprojektorius, diaprojektorius);
- 1.1.7. LST ir LST EN apvaliosios ir pjautinės medienos bei jų gamybos, technologijos ir terminologijos standartais.

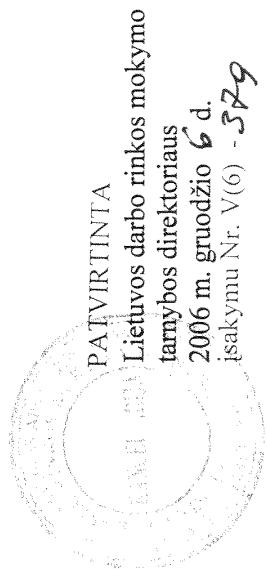
1.2. Praktiniam mokymui reikalinga:

- 1.2.1. pramonės įmonių lentpjūvėse, vykdančiose rastų pjaustymą, gaterininko darbo vietas aprūpintos:
 - įrankiais,
 - apsauginėmis priemonėmis,
 - pjautine medienos žaliava,
 - matavimo ir kontrolės prietaisais,
 - gateriu,
 - juostinėmis ir diskinėmis pjaustymo staklėmis,
 - techninė dokumentacija (įrengimų pasai, standartai, instrukcijos).

2. REIKALAVIMAI PROFESIJOS MOKYTOJAMS

2.1. Darbo rinkos profesinio mokymo įstaigų mokytojai, dirbantys pagal antrojo profesinio išsilavinimo lygio programą, turi būti:

- īgiję profesinio mokymo programą atitinkančią dalykinę kvalifikaciją aukštesniojoje ar aukštojoje mokykloje;
 - īgiję ne mažiau kaip trejų metų praktinio darbo patirtį mokymo programą atitinkančioje veiklos srityje;
 - īgiję pedagoginę kvalifikaciją darbui su besimokančiais suaugusiais žmonėmis.
- 2.2. Turi dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, kurių bendra trukmė per metus yra ne mažesnė kaip dvi savaitės (iš jų ne mažiau kaip 50 procentų laiko skiriamas dalykinei kvalifikacijai tobulinti).
- 2.3. Profesijos mokytojai gamybiniam mokymui, vykdantys praktinį mokymą, turi turėti atitinkamas specialybės profesinę kvalifikaciją ir īgiję mažiausiai trejų metų praktinio darbo patirtį mokymo programą atitinkančioje veiklos srityje.
- 2.4. Profesijos mokytojai turi būti atestuoti vadovaujantis darbo rinkos profesijos mokytojų atestacijos nuostatais.

ATSKIRŪ DALYKŪ MOKYMO PROGRAMOS

1. TEORINIS MOKYMAS

1.1. IVADAS

1. Dalyko paskirtis – suteikti besimokantiems visapsusišką supratimą apie gaterininko profesiją, šios profesijos svartą medienos apdirbimo pramonėje.
2. Dalyko ryšys su programos tikslais – dalykas išaiškina programos mokymo tikslus, aptaria priešais sekmingam jų įgyvendinimui.
3. Dalyko ryšys su kitais dalykais – dalykas siejasi su medžiagų pažinimu, įrengimais ir technologija, profesiniais skaičiavimais, darbuotojų sauga ir sveikata.
4. Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemų pavadinimai)	Valandų skaičius		
			Iš viso	teorija	praktin. užsiem.
1. Atskleisti gaterininko profesijos ypatumus. Išstaišinti mokinjų supratimą apie būsimą profesiją, jų lükescius.	Supažindinti su gaterininko atliekanais darbais medienos apdirbimo pramonės imonėse, keliamais reikalavimais gaterininko profesiniam pasirengimui.	Gaterininkų atliekanų darbų svarba. Šios profesijos sasajos su kitomis medžio apdirbimo profesijomis.	1	1	-
	Supažindinti su gaterininko mokymo programa, mokymo organizavimu.	Mokymo programos suteikiamos kompetencijos.	1	1	-
		Iš viso	2	2	-

5. Reikalingi materialieji ištekliai:

- 5.1. Mokymo kabinetas.
- 5.2. Projekcinė aparatūra.
- 5.3. Mokymo programa, katalogai, plakatai.

E. Raušaitis

1.2. MEDŽIAGŲ PAŽINIMAS

1. Dalyko paskirtis – supažindinti būsimuosius gaterininkus su miško medžiaga, medienos sandara ir jos savybėmis, ydomis, pjautos miško medžiagos charakteristikomis, medienos apsaugos priemonėmis, bei suteikti žinių apie medžio apdirbimo įrankiams naudojamų metalų savybes, pagalbinį medžiagų paskirti.
2. Dalyko ryšys su programos tikslais – šio dalyko žinių geriau padės išsavinti gaterininkui profesines kompetencijas.
3. Dalyko ryšys su kitais dalykais – šis dalykas tamprai siejasi su pagrindiniai šios programos dalykais. Tai išengimai ir technologija, profesiniai skaičiavimai, darbuotoju sauga ir sveikata.
4. Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemų pavadinimai)	Valandų skaičius		
			Įš viso	teorija	praktin. užsiem.
1. Apibūdinti medžių sandarą,	Supažindinti su medžių makro ir mikro struktūra, medžių rūšimis. Supažindinti su medienos savybėmis.	Medžių makro ir mikro struktūra. Medžių rūšys. Makro struktūriniai medžių požymiai. Fizinės, mechaninės ir technologinės medienos savybės.	2	2	-
	Išmokyti atskirti medžių ir medienos rūšis, pakomentuoti kokia medienos sandara.	Praktinis užsiemimas. Medžių medienos rūšių ir sandaros nustatymas.	2	2	-
2. Apibūdinti medienos ydas.	Supažindinti su medienos ydu įvairove. Medienos ydu itaka medienos savybėms.	Medienos ydu skirstymas pagal požymius, jų klasifikavimas. Praktinis užsiemimas. Medienos ydu poveikis fiziniems, mechaniniems savybėms bei technologiniams procesams.	1	1	-
3. Apibūdinti miško medžiagą.	Supažindinti su apvalios miško medžiagos bendra charakteristika, jos standartais. Supažindinti su rastų klasifikavimu, jų formas ypatumais, žymėjimu.	Apvalios miško medžiagos parametrai, terminai, standartai. Rastų klasifikavimas, nulaibėjimas, ženklinimas.	2	2	-
	Supažindinti su pjautinės medienos charakteristika.	Pjautinės medienos prilausomybė nuo skerspjūvio geometrinės formos.	1	1	-
	Supažindinti su pjautos miško medžiagos rūšimis bei mainenimis.	Pjautos miško medžiagos rūšys bei pagrindiniai mainenys nuo dyti standartuose.	1	1	-
	Supažindinti su pjautos miško	Pagrindinių medžių pjautosios medienos	1	1	-

	medžiagos techninėmis salygomis.	techninių salygų reikalavimai.
4. Žinoti pagrindinius metalus medienos pjovimo įrankių gamybai	Išmokyti nustatyti kokybę apvalai ir pjaudžiai miško medžiagai.	Praktinius užsiėmimus. Kokybės nustatymas apvaliai ir pjaudžiai miško medžiagai.
5. Parinkti medžiagas medienos apsaugai.	Supažindinti su metalais medienos pjovimo įrankių gamybai.	Metalai naudojami medienos pjovimo įrankių gamybai.
6. Parinkti pagalbinės medžiagas reikalingas lentpjūvės darbe.	Supažindinti su medieną impregnuojančiomis medžiagomis. Supažindinti su lentpjūveje naudojamomis pagalbinėmis medžiagomis.	Medžiagos skirtos medienai apsaugoti nuo puvimo ir ugnies. Abrazyvinės medžiagos, tepala.
7. Žinių patikrinimas.	Atlikti mokinui apklausą baigus dalyko mokymo kursą.	Iskaita raštu.
		Iš viso
	24	18
		6

5. Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymasi: išskaita. Išskaitai mokinys turi žinoti medienos sandarą ir jos savybes, ydas, pjautos miško medžiagos charakteristikas.

6. Reikalingi materialieji ištekliai:

6.1. Mokymo kabinetas.

6.2. Techninės mokymo priemonės (projekcinė aparatura).

6.3. Medžiagų pavyzdžiai, dalijamoji medžiaga.

6.4. Rekomenduojama literatūra:

6.4.1. Č.Jakimavičius „Medienotyra“ - K., 2000m.

6.4.2. Aiškinamasis medienos terminų žodynas - K., 1998m.

6.4.3. R.Kuliešis, E.Petrauskas ir kt. „Medienos tūrio lentelės“ - K., 1997m.

6.4.4. B.Papreckis „Spygliuočių pjautinė mediena“ - K., 1998m.

6.4.5. A.Markevičius, B.Papreckis „Mediena ir jos gaminiai“ Senoja, 2004m.

6.4.6. Standartai. Apvalioji ir pjautinė mediena. Terminija 1-12 dalyks (LSTEN).

E.P.Panovaitis *čia*

1.3. BRĖŽINIŲ SKAIČYMAS

1. Dalyko paskirtis – supažindinti gaterininkus su braižybos pagrindais, išnokytį juos suprasti ir skaičyti.
2. Dalyko rėšys su programos tikslais – šio dalyko žinių padės suformuoti reikalingas kompetencijas valdyti ir aptarnauti rastą pjautysto įrengimus, geriau suprasti medienos apdirbimo technologijas.
3. Dalyko rėšys su kitais dalykais – šis dalykas labai tamprai siejasi su pagrindiniai šios programos dalykais: įrengimai ir technologija, profesiniai skaičiavimai, medžiagų pažinimas.
4. Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemų pavadinimai)	Valandų skaičius		Iš viso	Teorija	Praktin. užsiėm.
			Iš viso	Teorija			
1. Išmokyti bendrus braižybos ypatumus.	Susipažinti su braižybos pagrindiniai elementais.	Brežinio reikšmė, linijos brežiniuose, Matmenų žymėjimo taisyklės. Masteliai. Sutarinių medžiagų žymėjimai.	2	2	-		
2. Suprasti projekcinės braižybos pagrindus.	Supažindinti su projekcijų rūšimis, jų sudarymo pagrindais.	Projekcinės braižybos pagrindai, projekciju rūšys, jų sudarymo pagrindai.	2	2	-		
	Supažindinti su paprasčiausių figūrų braižymu trijose projekcijose, aksonometriniais vaizdais.	Paprasčiausių figūrų braižymas trijose projekcijose. Aksonometrinio vaizdo sudarymas.	2	2	-		
3. Suprasti pjūvius brežiniuose.	Supažindinti su sutartiniais pjūvių žymėjimais, kirtimais, nutraukimais.	Praktinis užsiėmimas. Detalės eskizavimas. Pjūvių savoka, reikšmė. Pjūviai brežiniuose. Sutartinių pjūvių žymėjimai. Kirtimai, nutraukimai. Altitudės pjūviuose.	4	-	4		
4. Gebeti skaičyti medienos pjautystumo iengimų brežinius.	Išmokti suprasti medienos pjautystumo iengimų brežinius.	Pagrindiniai medienos pjautystumo staklių mazgai. Kinematinių schemų elementai.	2	2	-		
5. Gebeti savarankiskai bražyti ir skaičyti nesudėtingus brežinius.	Savarankiskai bražyti ir skaičyti nesudėtingų formų rutinius ir gaminius.	Praktinis užsiėmimas. Nubražyti nesudėtingą formų ruošinį ir gaminį.	4	-	4		
6. Patikrinti žinių įsisavinimą.	Atlikti mokinijų apklausą baigus programos mokymo kursą.	Iskaita.	2	2			
			Iš viso	20	12	8	

5. Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymą: įskaita – savarankiskas darbas. Ivertinimas bus teigiamas, jeigu mokinys nubraižo nesudėtingos detales eskiza, geba skaičyti pateikus pjauštinių, medienos pjauštymo išrengimų brėžinius.

6. Reikalingi materialieji ištekliai:

6.1. Mokomo kabinetas.

6.2. Techninės mokymo priemonės: braižymo irankiai, popierius braižymui, projekcinė aparatūra, lenta braižymui ir rašymui.

6.3. Brėžinių, schemų, eskių pavyzdžiai, katalogai, dažiamoji medžiaga.

6.4. Rekomenduojama literatūra:

6.4.1. I.Jašinskas, M.Zameris „Braižyba“ - V., 1995.

6.4.2. I.Burneckienė „Braižyba“ - K., 2001.

E.P.Kaimonaitis

1.4. IRENGIMAI IR TECHNOLOGIJA

1. Dalyko pasiekėlis – tai pagrindinis dalykas mokant gaterininkus. Išaiškinama apvalios miško medžiagos pjauustumuo išrengimų tipai, paskirtis, veikimo principai, jų paruošimas darbui, irankiai. Nagrinėjami ivairūs pjautinės medienos gamybos technologinių procesai.
2. Dalyko ryšys su programos tikslais – šio dalyko žinios leidžia išsavinti pjautinės medienos gamybos technologija, reikalingą išgytant gaterininko kvalifikaciją.
3. Dalyko ryšys su kitais dalykais – šis dalykas tamprai siejasi su pagrindiniai šios programas dalykais: medžiagų pažinimui, profesiniais skaičiavimais, darbuotojų sauga ir sveikata.
4. Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemų pavadinimai)	Valandų skaičius		
			Iš viso	Teorija	Praktin. užsiėmim.
1. Žinoti rastų pjauustumuo išpjautinę medieną teorinius pagrindus.	Supažindinti su teoriniuose medienos pjauustumuo pagrindais.	Pagrindiniai irankių elementai ir jų sąveika su mediena. Pjovimo greičiai ir kryptys.	2	2	-
	Supažindinti su pjautinės medienos išeigomis.	Tūrinės, kokybinės ir tikslinės paskirties išeigos ir jų priklausomybė nuo rastų parametru bei kokybės.	2	2	-
	Supažindinti su rastu pjauustumuo būdais.	Grupinis ir individualus rastu pjauustumuo būdai.	1	1	-
	Supažindinti su rastu pjauustumuo užduotimis ir pjūklų rinkinių sudarymo	Pjautinės medienos storijų parinkimas priklasomai nuo pavedtos užduoties prisilaikant	2	2	-

	taisykliemis.	piėtuklų rinkinių sudarymo taisykliu. Pjautinės medienos ir atliekų sudėties supjausčius rastus išvairiais būdais ir jos apskaita.	1	1	-	
	Supažindinti su žaliavos paruošimą pjaustymui.	Vienkartiniu ir tašinio pjaustymo reikšmė. Kraštiniai lenų panaudojimas. Tašo apimties parinkimas.	2	2	-	
2.	Apibūdinti žaliavos paruošimą pjaustymui.	Supažindinti su technologiniais procesais, medienos pristatymu bei apsauga rastų sandeliuose. Supažindinti su žaliavos paruošimo operacijomis pjaustymui. Supažindinti su rastų sandeliuose naudojamais įrengimais.	Technologinių procesų charakteristika rastų sandeliuose. Rastų transportavimo būdai. Raštų apsauga sandeliuose. Rastų rūšiavimas, terminis apdirbimas, žievinimas, transportavimas, apskaita. Rastų transportavimo ir paktrovimo-iškrovimo įrengimai, žievinimo staklės, rūšiavimo įrengimai ir kt.	1	1	-
3.	Žinoti lentpjūvių įrengimus ir jų eksplotacijos reikalavimus.	Supažindinti su lentpjūvių įrengimu klasifikacija. Supažindinti su gateriu klasifikacija, techninėmis bei technologinėmis charakteristikomis.	Lentpjūvės įrengimų klasifikacija. Gateriu klasifikacija, jų techninės bei technologinės charakteristikos.	1	1	-
		Supažindinti su gateriu pjovimo ir pastumos mechanizmais bei mazgais. Supažindinti su dviaukščių gateriu konstrukcijomis bei kinematinėmis schemomis.	Gateriu pjovimo ir pastumos mechanizmai bei mazgai. Dviaukščiai gaterai ir jų kinematinės schemas.	2	2	-
		Supažindinti su vienaaukščių gateriu konstrukcijomis ir kinematinėmis schemomis.	Viennaaukščiai gaterai, jų konstrukcijos bei kinematinės schemas.	2	2	-
		Supažindinti su matavimo ir kontrolės priemonėmis bei jų naudojimu lentpjūvėse.	Matavimo ir kontrolės priemonės naudojanas lentpjūvų darbe.	2	2	-
		Supažindinti su mechanizuotais īrankiais naudojamais lentpjūvėse.	Mechanizuoti īrankiai, jų konstrukcijos bei eksploataciniai reikalavimai.	2	2	-
		Supažindinti su gateriu aptarnavimo įrengimais.	Gaterių aptarnavimo įrengimai ir jų konstrukcijos.	2	2	-

	Supažindinti su gaterių pjūklais, paruošimu darbui ir jų išstatymu į rėmą.	Gaterių pjūklų konstrukcijos, jų paruošimas, kokybės tikrinimas ir išstatymas i gaterio remą.	2	2	-
	Supažindinti su gaterio paruošimu darbui.	Gaterio paruošimas darbui (apžiūra, tepimas, pjūklų sustatymas).	2	2	-
	Supažindinti su rastų pjaustymo gateriaus technologiniaus procesais.	Rastų pjaustymo gateriaus technologiniaus procesai. Rastų pjaustymas su ydomis.	2	2	-
	Praktiškai susipažinti su gaterių konstrukcijomis, jų paruošimu darbui, pjūklais ir pjovimo procesu.	Praktinis užsiemimas. Susipažinimas su gaterių konstrukcijomis, jų paruošimu darbui, pjūklais ir pjovimo procesu įmonėje.	8	-	8
	Supažindinti su juostinių rastų pjaustymo staklių klasifikacija, techninėmis ir technologinėmis charakteristikomis.	Juostinių rastų pjaustymo staklių klasifikacijos, jų techninės ir technologinės charakteristikos.	2	2	-
	Supažindinti su juostinių rastų pjaustymo staklių konstrukcijomis ir kinematinėmis schemomis.	Juostinių rastų pjaustymo staklių konstrukcijos ir kinematinės schemas.	2	2	-
	Supažindinti su juostinių staklių pjūklų konstrukcijomis bei jų paruošimu darbui.	Juostinių pjūklų konstrukcijos, jų paruošimas darbui bei eksplloatacinių reikalavimai.	2	2	-
	Išaiškinti juostinių staklių eksplloatacinius reikalavimus bei rastų pjaustymo technologinių procesų.	Juostinių pjäustymo staklių eksplloatacinių reikalavimai. Rastų pjaustymo juostinėmis stakliems technologinių procesai.	2	2	-
	Praktiškai susipažinti su juostinių staklių konstrukcijomis, įrankiais (pjūklais), jų paruošimu darbui ir pjovimo procesu.	Praktinis užsiemimas. Susipažinimas su juostinių staklių konstrukcijomis, įrankiais, jų paruošimu darbui ir pjovimo procesu įmonėje.	4	-	4
	Supažindinti su diskiniems ir agregatinemis rastų pjaustymo stakliems, jų kinematinėmis schemomis ir įrankiais.	Diskinės ir agregatinės rastų pjaustymo staklės, jų konstrukcijos ir kinematinės schemas. Įrankių konstrukcijos ir jų paruošimas darbui.	2	2	-
	Supažindinti su diskinių ir agregatinemis rastų pjaustymo stakliems, jų kinematinėmis schemomis ir įrankiais.	Diskinių rastų pjaustymo staklių valdymas, reguliavimas, eksplloatacinių reikalavimais.	2	2	-

	Isaiškinti diskinių ir agregatinių rastų pjaustymo staklių paruošimas darbui ir technologinių pjaustymo procesų.	Diskinių ir agregatinių rastų pjaustymo staklių paruošimas darbui ir technologinių pjaustymo procesas.	2	2	2	-
	Praktiškai susipažinti su diskinių ir agregatinių staklių konstrukcijomis, irankiais, jų paruošimu darbui ir pjaustymo procesu.	Praktinis užsiėmimas. Susipažinimas su diskinių ir agregatinių staklių konstrukcijomis, irankiais, jų paruošimu darbui ir pjaustymo procesu įmonėje.	4	-	4	-
	Isaiškinti pjautinės medienos galų ir kraštų apipjaustymo staklių konstrukcijas, ių kinematines schemas bei naudojamus irankius.	Pjautinės medienos galų ir kraštų apipjaustymo staklių, jų konstrukcijos, kinematinės schemas. Irankių konstrukcijos ir jų paruošimas darbui.	2	2	2	-
	Isaiškinti pjautinės medienos galų ir kraštų apipjaustymo staklių paruošimą darbui ir technologinius pjaustymo procesus.	Pjautinės medienos galų ir kraštų apipjaustymo staklių paruošimas darbui, reguliavimas ir technologiniai pjaustymo procesai.	2	2	2	-
4. Žinoti medienos pjaustymo metu atsirandančių defektų priežastis ir jų šalinimo būdus.	Susipažinti su pjautinės medienos defektų grupėmis ir jų susidarymo priežastimis.	Pjautinės medienos defektų grupės ir jų susidarymo priežastys.	2	2	2	-
	Isaiškinti pjautinės medienos defektų išvengimo ir šalinimo būdus, dirbant konkretiomiems medienos pjaustymo staklėmis.	Pjautinės medienos defektų išvengimo ir šalinimo būdai pjaustant rastus gateriais, juostinėmis ir diskiniemis staklėmis, bei apipjaustant lentas.	2	2	2	-
5. Žinoti pjautinės medienos rūšiavimo būdus ir reikšmę.	Supažindinti su pjautinės medienos rūšiavimo principais ir iengimais.	Pjautinės medienos rūšiavimo būdai ir iengimai.	2	2	2	-
6. Apibūdinti lentpjūvės iengimų techninio apiamavimo darbų turinį.	Supažindinti su gaterio elementų ir mazgų tikslumo nustatymu.	Gaterio elementų ir mazgų tikslumo nustatymas ir išaiškintų gedimo šalinimo būdai.	2	2	2	-
	Supažindinti su juostinių ir diskinių staklių elementų ir mazgų tikslumo nustatymu.	Juostinių ir diskinių pjaustymo staklių tikslumo nustatymas ir išaiškintų gedimų šalinimo būdai.	2	2	2	-
7. Apibūdinti darbų organizavimą lentpjūvėse	Supažindinti su darbo organizavimu lentpjūvėje dirbant gateriais ir juostinėmis rastų pjaustymo staklėmis.	Darbo organizavimas lentpjūvėje dirbant gateriais ir juostinėmis rastų pjaustymo staklėmis.	1	1	1	-

dirbant įvairiomis medienos pjaustymo staklėmis.	Supažindinti su darbo organizavimu lenpjūvėje dirbant diskinėmis ir agregatinėmis rastų pjaustymo staklėmis.	Darbo organizavimas lenpjūvėje dirbant diskinėmis ir aggregatinėmis rastų pjaustymo staklėmis.	1	1	1	1	1	1	1	1	-
8. Teisingai sandeliuoti pjautinę medieną.	Supažindinti su pjautinės medienos sandėliais ir technologinių procesais juose.	Pjautinės medienos sandėliai ir technologinių procesų iš darbu organizavimas juose.	2	2	2	2	2	2	2	2	-
9. Apibūdinti medienos atliekų perdirbimą ir panaudojimą.	Supažindinti su medienos atliekų panaudojimo kryptimi.	Medienos atliekų perdirbimo ir panaudojimo kryptys.	1	1	1	1	1	1	1	1	-
	Supažindinti su gabalių ir birių atliekų paruošimu ir perdirbimu lenpjūvėse.	Gabalinių ir birių atliekų paruošimas ir perdirbimas lenpjūvėse.	1	1	1	1	1	1	1	1	-
10. Teisingai parinkti technologinius procesus itakojančius pjaustos miško medžiagos kokybei ir išeigoms.	Aptarti technologinių procesų itaka pjaustos miško medžiagos kokybei ir išeigoms.	Praktinis užsiėmimas. Technologinių procesų itaka pjaustos miško medžiagos kokybei ir išeigoms.	4	-	-	-	-	-	-	-	4
11. Patikrinti žinių išsavinimą.	Atnaujinti mokinijų apklausaą baigus programos mokymo kursą.	Iskaita.	2	2	2	2	2	2	2	2	2
		Iš viso	90	90	68	68	68	68	68	68	22

5. Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymąsi: išskaita. Ivertinimas bus teigiamas, jei mokinys sugeba pasirinkti ir sustatyti pjūklus ir žino kaip atliekamas rastų pjaustymo procesas.

6. Reikalingi materialieji ištakliai:

6.1. Mokymo kabinetas.

6.2. Techninės mokymo priemonės.

6.3. Metodinės mokymo priemonės: vadovėliai, mokymosi testai ir užduotys, filmai, skaidruolės.

6.4. Rekomenduojama literatūra:

6.4.1. E. A. Ramonaitis „Pjautinės medienos gamyba“V., 2004m.

6.4.2. G. Keturakis, J. Ruseckas „Medienos apdirbimo staklės“ K., Technologija, 2005m.

6.4.3. S. Vosylis „Medienos apdirbimo staklės“ Kauno kolegija, 2005m. I dalis.

6.4.4. S. Vosylis „Medienos piovimo įrankiai“ Kauno kolegija, 2002m.

6.4.5. Aiškinamasis medienos terminų žodynas.K., Technologija, 1998m.

E. A. Ramonaitis

1.5. PROFESINIAI SKAIČIAVIMAI

- Dalyko paskirtis – supažindinti būsimuosius gaterininkus su apvalios ir pjautinos medienos matavimo metodika, apskaita, tūrinės ir kokybinės išeigos nustatymu.
- Dalyko ryšys su programos tikslais – šio dalyko žinių geriau padės išsisavinti pjautinės medienos gamybos technologiją ir pjautinės medienos bei gaunamos žaliosios apskaitų reikalingą išgant gaterininko specialybę.
- Dalyko ryšys su kitais dalykais – šis dalykas labai tamprai siejasi su pagrindiniai šios programos dalykai: medžiagų pažinimui, įrengimais ir technologija.
- Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemų pavadinimai)	Valandų skaičius	
			Iš viso	Teorija
1. Žinoti apvalios miško medžiagos apmatavimo ir tūrio nustatymo taisykles.	Supažindinti su apvalios miško medžiagos apmatavimo ir tūrio nustatymo taisyklemis bei skaičiavimo metodika.	Apvalios miško medžiagos apmatavimo ir tūrio nustatymo taisykles. Skaičiavimo metodika.	2	2
2. Žinoti pjautinės medienos apmatavimo ir tūrio nustatymo taisykles.	Supažindinti su pjautinės medienos apmatavimo ir tūrio nustatymo taisyklemis bei skaičiavimo metodika.	Pjautinės medienos apmatavimo ir tūrio nustatymo taisykles. Skaičiavimo metodika.	2	2
3. Gėbėti apmatuoti ir suskaičiuoti apvalios medienos tūrius.	Išmokti apmatuoti ir suskaičiuoti apvalios medienos tūrius.	Praktinis užsiemimas. Atlirkti rastą apmatavimui ir nustatyti jų tūrius.	2	-
4. Žinoti pjautinės medienos tūrinės ir kokybinės išeigos apskaitos būdus.	Išmokti apmatuoti ir suskaičiuoti pjautos medienos tūrius.	Praktinis užsiemimas. Atlirkti pjautos medienos apmatavimus ir apskaičiuoti jos tūrius.	2	-
5. Gebėti apskaičiuoti pjautinės medienos išeigas pjaustant rastus pirminius ir tašinius būdu gateriais.	Supažindinti su tūrinės ir kokybinės išeigos nustatymu pjautinei medienai. Skaičiavimo metodika.	Tūrinės ir kokybinės išeigos nustatymas pjautinei medienai. Skaičiavimo metodika.	2	-
		Išmokti apskaičiuoti pjautinės medienos išeigas pjaustant rastus pirminius ir tašinius būdu gateriais.	Praktinis užsiemimas. Pjautinės medienos išeigų skaičiavimas pjaustant rastus gaterių pirminiu ir tašiniu būdu.	4

pjaustant rastus pirminių ir tašinių būdų gateriais, juostinėmis ir diskinėmis staklėmis.	Išmokti apskaičiuoti pjautinės medienos išeigas pjaustant rastus juostinėmis staklėmis.	Praktinis užsiėmimas. Pjautinės medienos išeigų skaičiavimas pjaustant rastus juostinėmis staklėmis.	4	-	4
6. Patikrinti žinių isisavinimą,	. Atlirkti mokinį apklausaą baigus programos mokymo kursą.	Iskaita.	2	-	2
		Iš viso	20	6	14

5. Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymą. Dalyko mokymosi rezultatai patikrinami įskaita. Ivertinimas bus teigiamas, jeigu mokinys sugeba paskaičiuoti pjautos medienos kiekį, apskaičiuoti jos išeigas pjaustant gateriais, juostinėmis ar diskiniu rastu pjaustymo staklėmis.

6. Reikalingi materialieji ištakliai:

6.1. Mokymo kabinetas.

6.2. Techninės mokymo priemonės: projekcinė aparatūra, lenta rašymui ir braižymui, matavimo priemonės.

6.3. Brėžinių, schemų pavyzdžiai, katalogai, dalijamoji medžiaga.

6.4. Rekomenduojama literatūra:

6.4.1. E. A. Ramonaitis „Pjautinės medienos gamyba“ V., 2004m.

6.4.2. R. Kuliesės, E. Petrauskas ir kt. „Medienos turio lentelės“ K., 1997m.

6.4.3. B. Papreckis „Spygliuočių pjautinė mediena“ K., 1998m.

6.4.4. A. Markevičius, B.Papreckis „Mediena ir jos gaminiai“ Senoja, 2004m.

E. Ramonaitis –
E. Ramonaitis –

1.6. DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA

1. Dalyko paskirtis – supažindinti su saugaus darbo esme ir jos užtikrinimui keliamais reikalavimais, išaiškinti gamybinių traumatizmo ir nelaimingų atsitikimų gaterininko darbe priežastis, išsammoninti darbo higienos, elektrosaugos bei priešgaisrinės saugos ir aplinkosaugos reikalavimus.
2. Dalyko ryšys su programos tikslais – šio dalyko žinių yra sudedamoji visų dalykų (kompetencijų) dalis.
3. Dalyko ryšys su kitaais dalykais – šis dalykas tamprai siejasi su pagrindiniai šios programos dalykais: įrengimai ir technologija, praktinis mokymas imonėje.
4. Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemų pavadinimai)	Valandų skaičius		
			Iš viso	teorija	praktin. užsiėm.
1. Žinoti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus.	Supažindinti su darbuotojų saugos esme, pagrindiniai darbuų saugos uždaviniai.	Darbuotojų saugos ir sveikatos išstatymas, jo pagrindinės nuostatos. Darbuų saugos administruojamas Respublikoje ir įmonėse.	2	2	-
2. Žinoti gamybinių traumatizmo ir nelaimingų atsitikimų priežastis, saugaus mechanizmų ir irangos eksplloatavimą.	Išaiškinti traumatizmo priežastis, apie pavojų keliančius įrengimus.	Darbų saugos reikalavimai pagal technologinius darbus. Saugus mechanizmų ir irangos eksplloatavimas. Elektrosrovės pavojingumas.	1	1	-
3. Žinoti gaisrų kilimo priežastis ir gesinimo būdus.	Supažindinti dėl kokių priežasčių dažniausiai kyla gaisrai ir kaip ju išvengti.	Priešgaisrinė sauga, bendrieji reikalavimai. Lengvai degiu medžiagų sandėliavimas. Apsauginės priemonės naudojant ugnį. Priešgaisrinė įranga ir signalizacija. Cheminės gaisrų gesinimo priemonės. Gaisrų gesinimo organizavimas. Darbuotojų veiksmų kiltus gaisrui.	2	2	-
4. Žinoti kenksmingose darbo sąlygose asmens higienos taisykles.	Supažindinti darbuotojus su kenksmingomis darbo sąlygomis, individualionis saugos priemonėmis.	Kenksmingos darbo sąlygos ir priemonės joms mažinti. Individualios saugos priemonės. Profilaktikos priemonės. Darbo vietų higieninis ivertinimas.	1	1	-
	Supažindinti su buitinėj patalpų	Buitinės patalpos ir jų įrengimas. Darbuotojo	1	1	-

	Įrengimų reikalavimais, asmens higiena, pirmosios pagalbos suteikimas.	asmens higiena. Pirmoji pagalba nelaimingų atsitikimų atvejais. Profesinės ligos, jų pričiaštys.
5. Žinoti kaip spresti ekologinės problemas medienos apdirbimo įmonėse.	Supažindinti su ekologiniemis problemomis medienos apdirbimo įmonėse.	Dabartinės ekologinės problemas (šalyje, regione, konkrečioje vietoje). Oro, vandens, aplinkos užteršimas. Pavojai žmogaus sveikatai. Ekologinių problemų sprendimas medienos apdirbimo sferoje.
6. Žinoti rizikos veiksnius darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus dirbant lentpjūvėse.	Supažindinti su darbų saugos reikalavimais atliekant paktrovimo- iškrovimo darbus ir rūšiuojant medieną. Reikalavimai darbo vietoms lentpjūvėse.	Darbų saugos reikalavimai atliekant paktrovimo- iškrovimo darbus ir rūšiuojant medieną. Reikalavimai darbo vietoms lentpjūvėse. Specialūs rūbai ir asmeninės apsauginės priemonės.
7. Mokėti suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiam.	Išmokyti suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiam.	Darbų saugos reikalavimai dirbant gateriais, juostinėmis ir diskinėmis rastų pjaustymo staklėmis bei medienos skersiniu ir išilginio pjaustymo staklėmis.
8. Paikrinti žinių išsavinimą.	Atlikti mokininių apklausačių baigus programos mokymo kursą.	Praktinis užsiėmimas: pirmosios medicinos pagalbos suteikimas nukentėjusiui. Išskaita.
Iš viso		18
Iš viso		16
Iš viso		2

5. Verinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymą: išskaita. Ivertinimas bus teigiamas, jei mokinys geba paruošti rastų pjaustymo stakles saugiam darbui, darbo metu vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimais.

6. Reikalingi materialieji ištekliai:

- 6.1. Mokymo kabinetas.
- 6.2. Techninės mokymo priemonės: projekcinė aparatūra.
- 6.3. Apsauginių priemonių pavyzdžiai, dalijamoji medžiaga.
- 6.4. Rekomenduojama literatūra:
 - 6.4.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos išstatymas, 2003m.

6.4.2. Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrieji nuostatai, 2004m.

6.4.3. Rastų pjaustymo įrengimų instrukcijos.

6.4.4. Elektros įrenginių eksploatacijos saugos taisyklės, 2004m.

6.4.5. Bendrosios priešgaisrinės saugos taisyklės, 2005m.

Eduardas Kavaliauskas

1.7. EKONOMINIŲ IR DARBO TEISĖS ŽINIŲ PAGRINDAI

1. Dalyko paskirtis – supažindinti būsimuosius gaterininkus su minimaliomis, bet reikalingomis žiniomis apie ekonominę įmonės veiklą, darbo užmokesčių o taip pat apie darbo sutartį, pajamų garantijas, pašalpas.
2. Dalyko ryšys su programos tikslais – šio dalyko žinios yra suleidamoji visų kompetencijų dalis.
3. Dalyko ryšys su kitais dalykais – šis dalykas siejasi su kitais programos dalykais: medžiagų pažinimu, įrengimais ir technologija, profesiniais skaičiavimais, darbuotojų sauga ir sveikata.
4. Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potenčių pavadinimai)	Valandų skaičius		
			Įš viso	teorija	praktin. užsiėm.
1. Žinoti įmonių tipus.	Supažindinti su įmonių tipais, jų tikslais, teisėmis, istatais.	Įmonių tipai: jų tikslai, teisės, išstatai, steigimas ir likvidavimas. Įmonės bankrotas.	1	1	-
2. Žinoti verslo organizavimą.	Supažindinti su verslo organizavimu.	Verslo organizavimas.	1	1	-
3. Žinoti darbo užmokesčio fondą ir jo paskirstymą.	Supažindinti su darbo užmokesčio fondu ir jo paskirstymu, darbo užmokesčio minimumu, vidutiniu darbo užmokesčiu.	Darbo užmokesčio fondas ir jo paskirstymas. Darbo užmokesčio minimumas, vidutinis darbo užmokesčis, mokesčiai.	1	1	-
4. Žinoti Lietuvos Respublikos piliečių užimtumo teises ir garantijas.	Supažindinti su Lietuvos Respublikos Užimtumo rėmimo išstatymas. Respublikos piliečių užimtumo teises ir garantijos. Bedarbiai. Socialinės garantijos nedirbantiems piliečiams. Lietuvos darbo birža.	Lietuvos Respublikos Užimtumo rėmimo išstatymas. Respublikos piliečių užimtumo teises ir garantijos. Bedarbiai. Socialinės garantijos nedirbantiems piliečiams. Lietuvos darbo birža.	2	2	-

	Supažindinti su Lietuvos Respublikos darbo sutarties įstatymu.	Lietuvos Respublikos Darbo sutarties įstatymas. Darbuotojas, darbdavys. Darbo sutarties sąlygos, turinys. Darbo salygu pakeitimas.	2	2	-
5. Žinoti kolektivinių sutarčių, atostogų, pajamų garantijų įstatymus.	Supažindinti su kolektivinių sutarčių, atostogų, pajamų garantijų įstatymais.	Kolektivinių sutarčių, atostogų, pajamų garantijų įstatymai.	2	2	-
			Iš viso	10	10

5. Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymą: baigiamasis pokalbis.

6. Reikalingi materialieji ištekliai:

- 6.1. Mokymo kabinetas.
- 6.2. Techninės mokymo priemonės (projekcinė aparatūra).
- 6.3. Dailiamoji medžiaga.
- 6.4. Rekomenduojama literatūra:

- 6.4.1. B.Martinkus, V.Žlikinskas „Ekonomikos pagrindai“ K., 1999m.
- 6.4.2. E.Buškevičiutė „Mokesčių sistema“ K., 2003m.
- 6.4.3. V.Makutėnas, D.Makutienė „Ekonomika 11-12kl.“ V., 2004m.
- 6.4.4. E.Jančorienė „Ekonomikos pradmenys“ V., 2003m.
- 6.4.5. B.Martinkus „Darbo ištekliai ir jų panaudojimas“ K., 1998m.
- 6.4.6. D.Skarbalius „Ekonomikos žinių pagrindai“ V., 2000m.

E. Šliomaitis

PATVIRTINTA
 Lietuvos darbo rinkos mokymo
 tamybos direktoriaus
 2006 m. lapkričio d.
 įsakymu Nr. V(6) -

II. PRAKТИNIS MOKYMAS

1. Praktinio mokymo paskirtis – tai pagrindinis praktinius mokymas, nes jo metu formuojami reikalingi būsimai gaterinko darbinei veiklai profesiniai mokėjimai ir išgūdžiai.
2. Praktinio mokymo ryšys su programos tikslais: praktinius gaterinko mokymas leis susipažinti ir išmokti dirbtį su rastų pjaustymo statkėmis, igyti daug reikalingų kvalifikuotam gaterinkui būtiny kompetenciją.
3. Mokymo tikslai, darbu užduotys, vertinimo kriterijai, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Praktinio mokymo turinys		Kompetencijų vertinimo kriterijai	Valandų skaičius
	temų pavadinimai	darbu užduotys		
1. Žinoti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus medienos apdirbimo įmonėse.	Saugaus elgesio reikalavimai medienos apdirbimo įmonėse.	Darbuotojo instruktavimas saugos ir sveikatos, priešgaistriniai klausimai įmonės teritorijoje ir jos gamybos baruose bei cechuose.	Asmeninės saugos svarbos supratimas.	2
2. Žinoti reikalavimus darbo vietai.	Supažindinimas su cecho vidaus darbo taisyklėmis, darbo vietas organizavimu.	Pirminis instruktavimas darbo vietoje.	Reikalaivimų supratimas darbo vietas paruošimui.	4
3. Saugiai vykdyti rastų paruošimo pjaustymui, pjaustymo ir išengimų priežiūros darbus.	Saugus gaterinko darbų atlikimas.	Rastų paruošimo pjaustymui, pjaustymo instrukcijų detalus nagrinėjimas.	Darbu saugos svarbos supratimas.	2
4. Mokėti paruošti apvalią miško medžiagą pjaustymui.	Supažindinti su rastų sandelio darbų apimtimi ir esamais išengimais.	Mokėti saugiai dirbtį su kėlimo-transportavimo įrengimais.	Saugiai ir teisingai atlieka darbus su rastų kėlimo-transportavimo įrengimais.	8
		Mokėti teisingai išrušuoti rastus.	Teisingai išrušuoja rastus rišiavimo linijoje.	16

		Mokėti žievinti rastus prieš paduodant juos pjaustymui.	Teisingai ir saugiai dirba rastų žievinimo staklėmis.	16
5. Mokėti paruošti pjūklus rastų pjaustymui.	Supažindinti su gateriu, juostiniu ir diskiniu rastu pjaustymo pjūklų paruošimu ir priežiūra.	Gaterio pjūklų paruošimas darbu. Juostinių pjūklų paruošimas darbu. Diskinių pjūklų paruošimas darbu.	Sugeba teisingai paruošti gaterio pjūklus pjaustymui. Sugeba teisingai paruošti juostinius pjūklus pjaustymui. Sugeba teisingai paruošti diskinius pjūklus pjaustymui.	16 16 16
6. Mokėti dirbtį rastų pjaustymo įrengimais, juos paruošti, prižiūrėti ir reguliuoti.	Supažindinti su gateriu, juostinėmis ir diskiniemis rastu pjaustymo staklėmis, pjūklų statymu ir reguliavimu.	Rastų pjaustymas gateriu. Rastų pjaustymas juostinėmis staklėmis. Rastų pjaustymas diskiniemis staklėmis.	Saugiai ir teisingai pjausto rastus gateriu, jį prižiūri, reguliuoja. Saugiai ir teisingai pjausto rastus juostinėmis rastu pjaustymo staklėmis. Saugiai ir teisingai pjausto rastus ir tašus diskiniemis pjaustymo staklėmis.	160 120 56
7. Mokėti apipjaustyti pjautinę medieną.	Supažindinti su skersinio ir išilginio medienos pjaustymo staklėmis.	Skersinio pjaustymo staklėmis atliekami darbai lenpjūvėse. Staklių ir irankių priežiūra.	Teisingai ir saugiai atlieka darbus skersinio pjaustymo staklėmis. Sugeba jas reguliuoti.	16
8. Mokėti atpažinti ir ivertinti pjautinės medienos defektus.	Išaiškinti pjautinės medienos defektu atsiradimo priežastis ir jų pašalinimo būdus.	Išilginio pjaustymo staklėmis atliekami darbai lenpjūvėse. Staklių ir irankių priežiūra. Defektu atsiradimo priežastys pjautinėje medienoje.	Teisingai ir saugiai atlieka darbus išilginio medienos pjaustymo staklėmis. Mokėti teisingai ivertinti ir nustatyti defektų atsiradimo priežastis pjautinėje medienoje ir jas šalinti.	24 40
9. Mokėti išrūšiuoti pjautinę medieną pagal kokybės klases.	Supažindinti su pjautinos medienos ydomis ir jų įtaka kokybės klasems.	Pjautinės medienos rūšiavimas pagal kokybės klases.	Teisingai išrūšiuoti pjautinę medieną.	40
10. Mokėti nustatyti ir išanalizuoti pjautinės medienos išeigas.	Supažindinti su pjautinės medienos išeigu nustatymu.	Pjautinės medienos išeigu nustatymas.	Sugeba nustatyti pjautinės medienos išeigas.	16

11. Mokėti sandeliuoti pjautinę medieną.	Ivairios pjautinės medienos sandeliavimas.	Pagal technologinius reikalavimus sandeliuoti pjautinę medieną.	Sugeba tinkamai sukrauti į rietuvės pjautinę medieną ir ją sandeliuoti.	32
12. Žinoti įrengimų priežiūros ir remonto darbus.	Supažindinti su įrengimų priežiūros ir remonto darbais.	Nustatyti gedimų įrengimuose šalinimas.	Sugeba surasti gedimus įrengimuose ir juos šalinti.	40
13. Ivertinti įgytus igūdžius ir mokėjimus.	Rastup pjaustymo į pjautinę medieną igūdžių vertinimas.	Kvalifikacinio bandomojo darbo atlikimas.	Teisingai ir kokybiškai sujausto rastus į pjautinę medieną.	8
			Iš viso:	640

Programą parengė:

Eugenijus - Alvydas Rimantaitis
(vardas, pavardė, parašas)

GATERININKO MOKYMO PROGRAMA
BAIGIAMASIS VERTINIMAS

Baigiamasis besimokančiųjų žinių ir įgūdžių patikrinimas ir vertinimas vykdomas kvalifikacijos egzamino forma.

Kvalifikacijos egzaminas organizuojamas ir vykdomas pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos patvirtintą baigiamųjų ir kvalifikacijos egzaminų reglamentą. Jis numato, kad egzaminas susideda iš dviejų dalių:

- 1) bandomojo kvalifikacijos darbo atlikimo įmonėje. Jo metu mokiniai turi pademonstruoti šias pagrindines profesines kompetencijas:
 - atpažinti medžių rūšis ir veisles bei jų kokybę,
 - laikytis darbuotojų saugos ir sveikatos, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos reikalavimus lentpjūvėse,
 - paruošti darbui rastų pjaustymo įrengimus (gaterį, juostines ar diskines rastų pjaustymo stakles)
 - išspjauti duotų matmenų pjautinę medieną.
- 2) egzamino raštu – pagal bilietus arba testas iš šių dalykų:
 - medžiagų pažinimas,
 - įrengimai ir technologija,
 - darbuotojų sauga ir sveikata, aplinkosauga.

Kvalifikacijos egzamino vykdymui mokymo įstaigos vadovo įsakymu sudaroma egzaminų komisija, kurios pirmininku turi būti darbdavių ar jų organizacijos atstovo, nariais, kurių turi būti ne mažiau dviejų medienos apdirbimo specialistų, gali būti mokymo įstaigų specialistai, atsakingi už ugdymo procesą asmenys, darbo biržų, teritorinių darbo rinkos mokymo tarnybų organizatoriai, profesinių sąjungų specialistai. Profesijos mokytojas, vykdęs mokymą egzaminuojamoje grupėje, egzamine gali dalyvauti tik patariamojo balso teise.

Užbaigus praktinį mokymą darbo vietoje organizuojamas kontrolinio bandomasis darbas, o po to teorinis egzaminas.

Sėkmingai baigę programą (gavę teigiamus įvertinimus tiek iš bandomojo kvalifikaciniu darbo atlikimo, tiek iš teorinių žinių egzamino) asmenys įgyja gaterininko kvalifikaciją, ir jiems išduodamas nustatytos formos kvalifikacijos pažymėjimas (lygmuo 2100).

Neišlaikiusiems kvalifikaciniu egzamino, pakartotimai egzaminą leidžiama laikyti ne anksčiau kaip po dviejų savaičių.